

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Karabína a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Petra Paludu v trestnej veci proti obžalovanému **R. O. a spol.**, pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. zák., účinného do 31. decembra 2005 a iné prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 4. februára 2009 v Bratislave sťažnosť obhajcu JUDr. J. F. proti uzneseniu Špeciálneho súdu v Pezinku z 20. januára 2009, sp. zn. PK 1 T 14/2007, a rozhodol

t a k t o :

Podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. napadnuté uznesenie **s a z r u š u j e**.

Podľa § 70 ods. 1 Tr. por. sa obhajcovi **JUDr. J. F.**, nar. X., advokátovi Advokátskej kancelárie, ul. L. X. v B., trvale bytom ul. M. č. X., B., **u k l a d á p o r i a d k o v á p o k u t a v o v ý š k e 8 2 5 (o s e m s t o d v a d s a t ' p ä t ') e u r .**

O d ô v o d n e n i e :

Špeciálny súd v Pezinku vo vyššie označenej trestnej veci rozhodol predsedom senátu uznesením z 20. januára 2009 sp. zn. 1 T 14/2009 tak, že podľa § 70 ods. 1 Tr. por. uložil zvolenému obhajcovi obžalovaného R. O., JUDr. J. F., poriadkovú pokutu vo výmere 1650 (jedentísícšesťstopäťdesiat) eur.

Rozhodnutie o uložení poriadkovej pokuty spočíva na tom, že napriek riadnemu a včasnému predvolaniu na hlavné pojednávanie určené v predmetnej veci na 19. až 20. januára 2009 na Špeciálnom súde v Pezinku sa menovaný obhajca na hlavné pojednávanie neustanovil. Svoju neprítomnosť ospravedlnil faxovou správou doručenou súdu 19. januára 2009 o 15.31 hod., hoci hlavné pojednávanie sa malo začať v uvedený deň

o 16. 00 hod.

Z ospravedlnenia obhajcu vyplýva, že dôvodom jeho neprítomnosti mala byť jeho práceneschopnosť od 16. januára 2009, ale až po kontrole u lekára dňa 19. januára 2009 zistil, že jeho zdravotný stav sa nezlepšil natoľko, aby sa mohol hlavného pojednávania zúčastniť a ďalšiu kontrolu mal určenú na 23. januára 2009. Z toho dôvodu obhajca žiadal o odročenie hlavného pojednávania.

Predseda senátu špeciálneho súdu ospravedlnenie obhajcu nepovažoval za dostatočné. Poukázal na to, že obhajca nepredložil doklad o dočasnej práceneschopnosti, hoci sa na to odvolával, ale predložil len lekársku správu, z ktorej je zrejmé, že na vyšetrení bol, ale nevyplýva z nej žiadna práceneschopnosť. Z ospravedlnenia obhajcu, podľa názoru predsedu senátu prvostupňového súdu, nevyplýva ani žiadna konkrétna skutočnosť, ktorá by mu bránila v účasti na hlavnom pojednávaní. Do pozornosti dal i skutočnosť, že ospravedlnenie z neúčasti na hlavnom pojednávaní oznámil obhajca faxovou správou 19. januára 2009 až o 15.31 hod., hoci hlavné pojednávanie sa malo začať v ten deň o 16.00 hod.

Výšku uloženej poriadkovej pokuty odôvodnil predseda senátu tým, že menovaný obhajca svojou neprítomnosťou zmaril už štvrté hlavné pojednávanie po vyhlásení dokazovania za skončené, a teda v štádiu pred záverečnými rečami. Predtým sa nedostavil na hlavné pojednávania v termínoch 6. a 7. novembra 2008, 4. a 5. decembra 2008 a 16. a 17. decembra 2008, pričom svoju neprítomnosť dvakrát ospravedlnil lekárskymi správami bez dokladu o dočasnej práceneschopnosti, ako v danom prípade a jedenkrát oslavou narodením jednoročného syna, čo predseda senátu ako neetické správanie sa obhajcu signalizoval Slovenskej advokátskej komore.

Napokon predseda senátu prvostupňového súdu v odôvodnení rozhodnutia dodal, že časový priestor od prevzatia upovedomenia obhajcu a termínom hlavného pojednávania bol dostatočne dlhý na to, aby sa obhajca včas a dostatočne ospravedlnil.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote sťažnosť obhajca JUDr. J. F.. V jej odôvodnení vysvetľoval dôvod nepresnosti dátumu na záhlaví faxovej správy s ospravedlnením. Tvrdenie v napadnutom uznesení, že nepredložil doklad

o práceneschopnosti, považuje za absolútne nepravdivé a zavádzajúce. Uviedol, že predseda senátu zrejme prehliadol odporúčanie lekára, v ktorom sa uvádza, že má prísť na kontrolu o 4 dni, že sa má pokračovať v doterajšej liečbe a odporúča sa kľud na lôžku.

Na základe toho obhajca považuje odporúčanie lekára „kľud na lôžku“ za dostačujúci argument preukazujúci nemožnosť zúčastniť sa na určenom hlavnom pojednávaní.

Obhajca namietal aj odôvodnenie výšky pokuty tvrdením, že nie je pravdou, že by on zmaril už štvrté hlavné pojednávanie, lebo sa vždy riadne ospravedlnil, čo bolo akceptované a aj neprítomnosť z dôvodu jeho riadnej, vopred plánovanej a zaplatenej dovolenky ospravedlnil a doložil dokladmi. Okrem toho vo veci boli ustanovení aj náhradní obhajcovia a pokým u týchto predseda senátu podobné ospravedlnenie akceptoval, jeho posledné ospravedlnenie z rovnakého dôvodu nepovažoval za dostatočné.

K tvrdeniu v odôvodnení uznesenia, že od oznámenia termínu hlavného pojednávania mal dostatok času na riadne a dostatočné ospravedlnenie sa, obhajca v sťažnosti uviedol, že jeho ochorenie bolo diagnostikované 16. januára 2009, ale až pri následnej kontrole 19. januára 2009 o 11.17 hod. bolo lekárom zistené, že jeho zdravotný stav nie je schopný pracovného zaťaženia.

Neskoršie odoslanie faxovej správy s ospravedlnením z 19. januára 2009 odôvodnil obhajca tým, že správu zasielal jeho advokátsky koncipient Mgr. J. D., ktorého tým poveril a ten si musel prísť na adresu jeho trvalého bydliska po lekárske správy a potom ešte vyvstala nutnosť zabezpečiť do tlačiarne náhradný toner, čo sa podarilo v uvedený deň okolo 13.00 hod.

K sťažnosti obhajca pripojil potvrdenie o pracovnej neschopnosti a v sťažnosti dodal, že jeho praktický lekár MUDr. P. J. má ambulanciu vo V., pričom jeho ochorenie mohol spoľahlivo diagnostikovať len odborný lekár, špecialista a administratívne potvrdenie o pracovnej neschopnosti môže všeobecný lekár vydať len na základe odbornej lekárskej správy, čo vzhľadom na diagnostikovanie ochorenia v piatok 16. januára 2009 a potvrdeniu diagnózy v pondelok 19. januára 2009 nebolo technicky možné.

Na základe týchto dôvodov obhajca JUDr. J. F. navrhol, aby odvolací súd jeho

sťažnosti vyhovel a napadnuté uznesenie v celom rozsahu podľa § 194 ods. 1 Tr. por. zrušil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade podanej sťažnosti obhajcu JUDr. J. F. podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako i konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že uloženie poriadkovej pokuty obhajcovi bolo odôvodnené, ale nie úplne z tých istých dôvodov ako rozhodol prvostupňový súd a ani jej výška nezodpovedala povahe porušenia povinnosti, pre ktorú uloženie poriadkovej pokuty bolo odôvodnené. Ščasti je teda sťažnosť obhajcu opodstatnená.

Predovšetkým je potrebné zdôrazniť, že nedostavenie sa obhajcu na hlavné pojednávanie, o ktorom bol riadne a včas upovedomený, v prípadoch nutnej obhajoby, je porušením príkazu súdu daného v zmysle § 70 ods. 1 Tr. por. Ak sa takýto príkaz poruší **bez dostatočného ospravedlnenia**, potom je možné tomu, kto tak koná, uložiť poriadkovú pokutu, pokiaľ je to fyzická osoba, až do výšky 1650 eur.

Za dostatočné ospravedlnenie nemožno považovať také ospravedlnenie, ktoré nie je urobené riadne a včas.

Za riadne urobené ospravedlnenie nemožno považovať také, hoc aj doložené lekárske potvrdením, ktorým nie je dostatočne jednoznačne preukázané, že zdravotný stav osoby, ktorá sa mala zúčastniť úkonu nariadeného súdom jej nedovoľuje nielen samotnú účasť na tomto úkone, ale to čomu sa má táto osoba podrobiť alebo pri úkone vykonať.

Za včasné ospravedlnenie možno považovať len také, ktoré je urobené povinnou osobou alebo ňou poverenou, bezprostredne po zistení takých skutočností, ktoré zakladajú prekážku v účasti na úkone súdu.

Z pohľadu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, pri posudzovaní opodstatnenosti sťažnosti obhajcu a pri závere, že pokuta mu bola oprávnené uložená, nebolo rozhodujúce, či 19. januára 2009 obhajca bol práceneschopný, ale to či skutočnosti, ktoré ju mali v konečnom dôsledku zakladať, oznámil včas súdu.

Predseda senátu prvostupňového súdu nezisťoval, či zdravotný stav obhajcu v deň úkonu nariadeného súdom bol reálne taký, že by mu znemožňoval zúčastniť sa ho a predniesť

záverečnú reč, čo bolo podstatou nariadeného úkonu.

Faktom však je, že predseda senátu prvostupňového súdu nemal k dispozícii potvrdenie o pracovnej neschopnosti obhajcu JUDr. J. F.. V danom prípade obhajca až dodatočne, keď už mu bola uložená poriadková pokuta, k sťažnosti proti napadnutému uzneseniu doložil potvrdenie o pracovnej neschopnosti vystavené lekárom MUDr. P. J. z V.. Bolo vystavené 21. januára 2009, a to spätne od 16. januára 2009.

Uvedené skutočnosti, že obhajca bol u lekára 19. januára 2009 a že dodatočne 21. januára 2009 mu bolo vystavené potvrdenie o pracovnej neschopnosti od 16. januára 2009 nie sú sporné. Zistenie, že by obhajca práceneschopný v skutočnosti nebol, ale tvrdil to súdu, by muselo mať ďaleko väčšie dôsledky voči nemu, než len uloženie poriadkovej pokuty.

Je ale neetické od advokáta tvrdiť v sťažnosti, že predložil súdu spolu s ospravedlnením doklad o jeho práceneschopnosti, keď ho nepredložil, lebo potvrdenie o práceneschopnosti bolo vystavené až 21. januára 2009. Lekárske potvrdenie, ktoré predložil súdu faxom 19. januára 2009, nebolo potvrdením o jeho práceneschopnosti.

Podstatné však je, či obhajca sa mohol bezprostredne po zistení stavu, ktorý mu mal brániť v účasti na hlavnom pojednávaní, ospravedlniť súdu. Okolnosti, za ktorých sa tak stalo, svedčia o tom, že obhajca JUDr. J. F. sa neospravedlnil riadne a včas. Odporúčania v lekárskej správe z 19. januára 2009, v ktorej sa uvádza kľud na lôžku a kontrola o 4 dni, ešte neznamenali, že obhajca nemohol bezprostredne po vyšetrení u lekára uvedeného dňa od 11.17 hod. oznámiť súdu takú dôležitú skutočnosť, že sa o 16.00 hod. nebude môcť zúčastniť hlavného pojednávania.

Podľa názoru najvyššieho súdu, keď mal obhajca zdravotné problémy už 16. januára 2009 a o práceneschopnosť od tohto dňa opieral svoje ospravedlnenie, mal už vtedy oznámiť súdu svoje zdravotné problémy, ktoré ohrozovali jeho účasť na hlavnom pojednávaní a tak isto aj ráno 19. januára 2009 mohol tak urobiť. Rozhodne tak mohol urobiť aj po vyšetrení u lekára 19. januára 2009, bezprostredne po jeho skončení. Bezprostredne znamená ihneď ako mu to okolnosti a dostupné komunikačné prostriedky dovoľia. Mohol tak urobiť telefonicky, prípadne iným vhodným spôsobom, elektronickou poštou a pod. s dodatočným písomným potvrdením. Tento záver je možné urobiť preto, lebo z obsahu

podaní samotného obhajcu vyplýva, že komunikoval so svojim koncipientom, ktorý došiel za ním do miesta trvalého bydliska, kde mal prevziať lekárske správy a potom išiel späť do advokátskej kancelárie. Namiesto toho, aby poruchou tlačiarenskeho zariadenia zdôvodňoval odoslanie faxu až necelú polhodinu pred začiatkom pojednávania, mohol buď sám zatelefonovať na súd, alebo tým poveriť svojho koncipienta, s ktorým komunikoval.

Včasné podanie ospravedlnenia z neúčasti na hlavnom pojednávaní, by dávalo súdu možnosť urobiť, či už vo vzťahu k inštitútu náhradného obhajcu alebo inak také opatrenia, ktoré by buď umožnili uskutočniť nariadený úkon alebo určiť jeho iný termín v závislosti od povahy prekážky brániacej vo vykonaní nariadeného úkonu.

V konaní obhajcu, ktorý napriek možnosti bezprostredne po zistení prekážky v účasti na nariadenom úkone súdu, neoznámí takéto skutočnosti súdu, možno vidieť zmarenie takého úkonu. Za včasné ospravedlnenie nemožno považovať ospravedlnenie urobené necelú polhodinu pred začatím hlavného pojednávania, hoci k ospravedlneniu mohlo dôjsť skôr.

Keďže obhajca mal povinnosť nielen sa ospravedlniť, ale aj včas tak urobiť, ale to neurobil, je uloženie poriadkovej pokuty namieste.

Čo sa týka jej výšky, Najvyšší súd Slovenskej republiky ju znížil na polovicu. Čiastočne dáva za pravdu obhajcovi v tom, že nie všetky predchádzajúce úkony zmaril bez dostatočného ospravedlnenia a tiež nie všetky predchádzajúce úkony vyšli nazmar zavinením tohto obhajcu. Pokiaľ súd vyžadoval od obhajcu doklady k dovolenke, tie predložil a čo sa týka hlavného pojednávania určeného na 16. až 17. decembra 2008, o tom obhajca JUDr. J. F. nebol súdom vôbec upovedomený a navyše teraz mu bola ukladaná poriadková pokuta za to, že sa riadne a včas neospravedlnil z neúčasti na hlavnom pojednávaní 19. januára 2009, nie za predchádzajúce prípady. Je tiež potvrdené (aj keď dodatočne), že v čase hlavného pojednávania práceneschopný bol. Posudzovať bolo treba mieru porušenia jeho povinností len z hľadiska toho, že sa včas neospravedlnil.

Preto spravodlivým vyjadrením miery jeho nezodpovedného konania bude uloženie poriadkovej pokuty v polovičnej možnej výške ustanovenej v § 70 ods. 1 Tr. por.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnuté uznesenie a rozhodol vo veci sám, tak ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 4. februára 2009

JUDr. Milan K a r a b í n, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Monika Ivančíková